

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **R., a.s.** so sídlom v K., IČO: X., proti povinnej **I. K.**, bývajúcej v Á., o vymoženie 43,22 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 10 Er 290/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. septembra 2011 sp. zn. 1 Co 477/2011, takto

r o z h o d o l :

I. Návrh na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a .**

II. Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 43,22 € s príslušenstvom (špecifikovaným v návrhu), pričom právo na vymáhanú sumu preukazovala rozhodcovským rozsudkom z 8. marca 2010 sp. zn. 3C/1070/2009 Arbitrážneho súdu Košice. Súdny exekútor následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Lučenec o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Lučenec uznesením z 15. júna 2011 č.k. 10 Er 290/2011-20 žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Poukázal na to, že rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý je v danej veci pripojený k návrhu na vykonanie

exekúcie, sa týka poisťného v zmysle poisťnej zmluvy uzavretej účastníkmi konania 27. augusta 2008 pod č. X., súčasťou ktorých boli aj Všeobecné poisťné podmienky (ďalej len „poisťná zmluva“). Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že poisťná zmluva je spotrebiteľská zmluva. Zohľadnil, že účastníci sa v zmysle čl. XV. Všeobecných poisťných podmienok dohodli, že všetky prípadné spory medzi nimi vzniknuté z tohto právneho vzťahu, budú prejednané pred rozhodcovským súdom. V nadväznosti na to pristúpil k posúdeniu, či tu nejde o neprijateľnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve. Táto doložka narušuje rovnováhu účastníkov daného právneho vzťahu, dodávateľa zvyhodňuje na úkor spotrebiteľa a vytvára nerovnaké faktické podmienky ochrany ich práv. Dospel k záveru, že spotrebiteľ sa v danom prípade v rozpore s princípmi právneho štátu vopred (či už z nevedomosti alebo bez reálnej možnosti uplatnenia svojho vplyvu pri formulovaní spotrebiteľskej zmluvy) vzdal svojho práva na účinnú ochranu, lebo pristúpil na to, že spory medzi účastníkmi budú riešené výlučne v rozhodcovskom konaní. To odôvodňuje záver o neprijateľnosti uvedenej rozhodcovskej doložky (nekalej podmienky v zmysle čl. 3 ods. I v spojení s bodom 1 písm. q/ Prílohy č. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Z týchto dôvodov dospel súd prvého stupňa k záveru, že predmetná rozhodcovská doložka je neplatná (§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v znení v čase uzavretia poisťnej zmluvy). Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť oprávnenie rozhodcovského súdu vydať rozhodcovský rozsudok, ktorý oprávnená označila za exekučný titul. Vzhľadom na to, aplikujúc § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti uvedenému uzneseniu podala oprávnená odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 29. septembra 2011 sp. zn. 1 CoE 477/2011 napadnuté uznesenie potvrdil. V odôvodnení uviedol, že vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie oprávnenej smeruje proti vecne správne uzneseniu súdu prvého stupňa, ktoré treba potvrdiť (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Odvolací súd poukázal na § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“), § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a Smernicu Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a dospel k záveru, že postup prvostupňového súdu bol v súlade so zákonom. Pri posudzovaní exekučného titulu podľa hľadísk vyplývajúcich z týchto ustanovení bol aj podľa názoru odvolacieho súdu opodstatnený záver, že účastníci konania

uzavreli v danom prípade spotrebiteľskú zmluvu, ktorá obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Súd prvého stupňa bol povinný skúmať, či je vykonateľné rozhodnutie, ktoré oprávnená pripojila k návrhu na vykonanie exekúcie. Rozhodcovskú doložku správne považoval za nekalú (a neplatnú), lebo spotrebiteľovi znemožňuje reálnu ochranu jeho práv pred všeobecným súdom. Predmetná rozhodcovská doložka nebola dojednaná individuálne spotrebiteľ nemal výber – poistnú zmluvu mohol ako celok (vrátane ustanovenia nútiaceho ho riešiť spory výlučne v rozhodcovskom konaní) buď len prijať alebo neprijať. Poistná zmluva, v ktorej je predmetná rozhodcovská doložka, je zmluva obsahujúca nekalú podmienku; nekalé zmluvné dojednania sú sankcionované absolútnou neplatnosťou. V takom prípade musí exekučný súd dospieť k záveru, že rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľný exekučný titul. Správny je preto nielen záver súdu prvého stupňa, že ide o nespôsobilý exekučný titul, ale aj záver, že žiadosť súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie bolo potrebné zamietnuť (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním, v ktorom žiadala zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo súdy v danom prípade:

1. rozhodli vo veci, ktorá nepatrí do ich právomoci (§ 237 písm. a/ O.s.p.), lebo súd v exekučnom konaní nie je oprávnený skúmať (ne)prijateľnosť rozhodcovskej doložky a nesmie ani preskúmať vecnú správnosť rozhodnutia označeného za exekučný titul,
2. odňali oprávnenej možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), a to tým, že: a/ rozhodnutie odvolacieho súdu bolo doručené priamo oprávnenej, i keď bola zastúpená advokátom, b/ rozhodli bez nariadenia pojednávania, i keď v konaní vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi, pričom zvoleným postupom odňali oprávnenej možnosť vyjadriť sa jednak k vykonaným dôkazom, jednak k otázke individuálneho dojednania rozhodcovskej doložky, c/ rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý bol v danom prípade pripojený k návrhu na vykonanie exekúcie, je vykonateľný tak po formálnej, ako aj materiálnej stránke; tým, že ho súdy odmietli vykonať, jej bolo upreté právo na výkon rozhodnutia,
3. svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), v otázkach exekučného prieskumu vykonávaného súdom v zmysle § 45 zákona č. 244/2002 Z.z., ďalej individuálneho dojednania rozhodcovskej doložky a jej (ne)platnosti a dôvodnosti zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Procesným úkonom z 2. augusta 2012 oprávnená navrhla prerušiť konanie o jej dovolaní. Uviedla, že jej bolo doručené uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2012 sp. zn. IV. ÚS 344/2012 o tom, že jej ústavná sťažnosť, ktorú podala veci sp. zn. 6 Cdo 228/2011 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, bola prijatá na ďalšie konanie. Podľa dovolateľky môže mať konečné rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky význam aj pre predmetné dovolacie konanie, čo podľa jej názoru opodstatňuje prerušenie dovolacieho konania (§ 109 ods. 2 O.s.p.).

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená, za ktorú koná jej zamestnanec s právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr skúmal, či je dôvodný návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania.

V zmysle § 243c O.s.p. pre konanie na dovolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa, pokiaľ nie je ustanovené niečo iné; ustanovenia § 92 ods. 1 a 4 a § 95 však pre konanie na dovolacom súde neplatia. Podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. súd, pokiaľ neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Vyššie citované ustanovenia upravujú tzv. fakultatívne prerušenie konania, v prípade ktorého je na úvahe – v danom prípade dovolacieho – súdu, či konanie (ne)preruší. Dovolací súd pri rozhodovaní o návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania vychádzal z toho, že samo podanie ústavnej sťažnosti v inej právnej veci, dokonca ani jej prijatie Ústavným súdom Slovenskej republiky na ďalšie konanie nie je dôvodom, so zreteľom na ktorý treba dovolacie konanie prerušiť (v tejto súvislosti porovnaj tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. februára 2012 sp. zn. 3 Cdo 200/2010). Ústavný súd Slovenskej republiky môže, ale rovnako nemusí vyhovieť podanej ústavnej sťažnosti. Pritom Ústavný súd Slovenskej republiky sám zastáva názor, že právne závery vyplývajúce z jeho rozhodnutí vo veciach individuálnych sťažností podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa týkajú v podstate len týchto sťažností a nie sú v zásade globálne záväzné (neplnia funkciu všeobecne záväzného aplikačného pravidla) pre rozhodovaciu prax všeobecných súdov (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. augusta 2012 sp. zn.

I. ÚS 359/2012). V tom zmysle ani rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci IV. ÚS 344/2012, ktoré bude vydané, nemôže mať pre preskúvanú vec účinky záväzného aplikačného pravidla. Navyše, Ústavný súd Slovenskej republiky v skutkovo a právne obdobnej veci tej istej oprávnenej uznesením z 11. decembra 2012 sp. zn. III. ÚS 595/2012 (ktoré sa zmieňuje aj o prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci sp. zn. 6 Cdo 228/2011 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú; obdobne rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením z 19. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 264/2012.

Z uvedených dôvodov dovolací súd návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

II. V ďalšom pristúpil dovolací súd k posúdeniu, či dovolanie oprávnenej smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa. Dovoláním možno totiž napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, (len) pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla oprávnená dovoláním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu

uvedenému § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

II. 1. Dovolateľka namieta, že súdy v danom prípade rozhodli vo veci, ktorá nepatrí do ich právomoci (§ 237 písm. a/ O.s.p.).

V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O.s.p.). V občianskom súdnom konaní súdy preskúmvajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy (viď bližšie § 7 ods. 2 O.s.p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O.s.p.).

Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

V danom prípade dovolateľka procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. a/ O.s.p. nevyvodzuje z toho, že súdy vôbec nemali konať a rozhodovať. Ich právomoc konať v exekučnom konaní nepopiera. Vyčíta im iba, že v rozpore so zákonom „preskúmavali rozhodcovský rozsudok po vecnej stránke“ a že bez zákonom zvereného oprávnenia v exekučnom konaní skúmali existenciu (platnosť) rozhodcovskej zmluvy. Dovolateľka tu teda namieta, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Z určujúceho – obsahového – hľadiska (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) nejde zo strany oprávnenej o námietku nedostatku právomoci súdov, ale o námietku inú, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Oprávnená takto formulovanou námietkou nedostatku právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O.s.p.) dostatočne nezohľadňuje, že ňou napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona (viď napríklad ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vzhľadom na to dospel dovolací súd k záveru, že námietka dovolateľky o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p. nie je opodstatnená. Súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci.

II.2. Podľa názoru oprávnenej jej súdy odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

II.2.a/ Predmetnú procesnú vadu vyvodzuje dovolateľka z postupu súdov, ku ktorému v danej veci došlo pri doručovaní dovolaním napadnutého rozhodnutia.

Zo spisu vyplýva, že návrh na vykonanie exekúcie (č.l. 2 spisu) podala priamo oprávnená (nezastúpená advokátom). Rozhodnutie, ktorým bola zamietnutá žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, bolo preto správne doručované oprávnenej (viď č.l. 23 spisu). K odvolaniu oprávnenej (č.l. 24 spisu) bolo pripojené jej plnomocenstvo z 27. júna 2011 udelené Advokátskej kancelárii JUDr. D. B., s.r.o. (č.l. 44 spisu). Neskôr bolo do spisu založené plnomocenstvo z 9. septembra 2011, ktoré udelila oprávnená advokátovi JUDr. G. G. (č.l. 52 spisu). Je pravda, že dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu bolo najskôr doručené (len) oprávnenej dňa 29. novembra 2011 (č.l. 65 spisu) a až s časovým odstupom – 3. januára 2012 – advokátovi JUDr. G. G. č.l. 84 spisu), tento postup ale v ničom neodňal oprávnenej možnosť pred súdom konať. Lehota na podanie dovolania začala v danom prípade plynúť v nadväznosti na to doručenie rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenej, ktoré bolo v súlade s ustanovením § 49 ods. 1 veta prvá O.s.p., t.j. 3. januára 2012.

Predmetná námietka je preto neopodstatnená.

II.2.b/ Dovolateľka tvrdí, že k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. došlo tým, že súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania, bez jej účasti a možnosti vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

V preskúmvanej veci dospelo exekučné konanie do štádia posudzovania splnenia tých zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie. Dovolaním je napadnuté rozhodnutie vydané v tomto štádiu exekučného konania.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pri tom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p. V štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie

sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.) – postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovenie žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

Ak teda dovolateľka vyvodzuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. z toho, že súdy vykonali „dokazovanie“ bez nariadenia pojednávania a v jej neprítomnosti, ide o námietku neopodstatnenú.

Z dovolania vyplýva tiež názor oprávnenej, že súdy nezistili v potrebnom rozsahu skutkový stav. Namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. (výlučne ktorá by, ako už bolo uvedené, mohla v danom prípade založiť prípustnosť dovolania žalovanej). Vytýkaná neúplnosť alebo nesprávnosť by mohla byť (prípadne) spojená s procesnou vadou konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., vada tejto povahy ale prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nezakladá.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že namietaným postupom súdov nebola oprávnenej znemožnená realizácia jej procesných oprávnení.

II.2.c/ Oprávnená namietala aj to, že právne predpisy neumožňujú exekučnému súdu skúmať prijateľnosť či neprijateľnosť rozhodcovskej doložky, a preto exekučný súd nemôže vysloviť ani jej neplatnosť. Uviedla, že ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní stanovuje rozsah preskúmania rozhodcovského rozsudku, pričom posúdenie neplatnosti rozhodcovskej doložky tam nepatrí. Táto námietka sa [z určujúceho – obsahového – hľadiska (viď § 41 ods. 2 O.s.p.)] viaže na správnosť interpretácie ustanovení zákona, teda na správnosť právneho posúdenia vecí. Dovolací súd na podstatu a zmysel tejto námietky prihliadal iba v súvislosti so skúmaním, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. O procesnú vadu konania uvedenú v tomto

ustanovení ide totiž tiež v prípade zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre to neboli splnené zákonom stanovené podmienky; takým zamietnutím sa totiž oprávnenému odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia. Dovolací súd preto skúmal, či nejde o tento prípad.

Pre účely preskúmvanej veci treba uviesť, že doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 zákona č. 244/2002 Z.z., má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 zákona č. 244/2002 Z.z.). Tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov (§ 44 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.).

Vzhľadom na to, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu, je exekučný súd povinný nakladať s takýmto rozsudkom rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu. V opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne by uplatnil rozdielny procesný postup v prípade, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného všeobecným súdom a iný prístup, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku je exekučným titulom vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok; prípady ďalších exekučných titulov uvádza § 41 ods. 2 Exekučného poriadku.

Rozhodnutie, ktoré nie je exekučným titulom, nie je spôsobilé byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul. Exekučný súd je už v štádiu tohto posudzovania povinný ex offo skúmať, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či rozhodnutie (iný titul) je z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia – jednak určiti,

zrozumiteľnosti, a presnosti označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať). V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom; nemôže naprávať chyby a nedostatky exekučného titulu (porovnaj tiež R 47/2012). Na druhej strane ale nemožno prehliadnuť, že ak oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok, je exekučný súd – tak v prípade rozsudku všeobecného súdu, ako aj v prípade rozsudku rozhodcovského súdu – povinný skúmať, či ide o rozsudok vykonateľný (§ 39 ods. 2 a § 41 Exekučného poriadku); v rámci toho exekučný súd skúma, či rozsudok vydal orgán s právomocou vydať takýto rozsudok.

Pri skúmaní, či rozhodnutie rozhodcovského súdu uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie je vykonateľné, je exekučný súd oprávnený riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (porovnaj tiež R 46/2012). Pokiaľ by exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Vo svojej podstate by išlo o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, nenamietal v rozhodcovskom konaní neexistenciu rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je tu irelevantná.

Aj v preskúmvanej veci bol preto plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či bola (platne) uzavretá rozhodcovská zmluva. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia; exekučný súd si ani neosvojoval postavenie odvolacieho súdu. Exekučný súd iba skúmal, či oprávnenou predložený rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul, medziiným či ho vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor; pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný

tým, ako ju vyriešil rozhodcovský súd (R 46/2012). Možno preto uzavrieť, že aj v rámci daného exekučného konania bol všeobecný (exekučný) súd oprávnený skúmať rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul z hľadiska, či nejde o rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky (viď IV. ÚS 78/2011 a tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2012 sp. zn. 6 Cdo 105/2011, ktoré bolo uznesením občianskoprávneho kolégia z 29. novembra 2012 navrhnuté na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

K záveru súdov o neplatnosti rozhodcovskej doložky dovolací súd uvádza, že sudy mali v danom prípade k dispozícii rozhodujúce skutkové podklady, z ktorých boli schopné získať potrebné informácie o skutkovom a právnom stave. V preskúmvanej veci oprávnená k návrhu na vykonanie exekúcie, ktorý doručila súdnemu exekútorovi, pripojila rozhodcovský rozsudok odkazujúci na rozhodcovskú doložku obsiahnutú v poisťnej zmluve. Vzhľadom na to, že účastníci poisťnej zmluvy sa dohodli, že všetky ich spory budú riešené výlučne v rozhodcovskom konaní, postupovali sudy nižších stupňov správne, pokiaľ pristúpili k skúmaniu, či toto ustanovenie nie je neprijateľnou podmienkou obsiahnutou v spotrebiteľskej zmluve.

Sudy nižších stupňov v preskúmvanej veci zohľadnili Smernicu Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Táto smernica bola implementovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky 1. apríla 2004 zákonom č. 150/2004 Z.z. z 2. marca 2004, ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (do ustanovenia § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka). Dovolací súd konštatuje, že exekučné sudy vo svojich rozhodnutiach aplikovali správny vnútroštátny predpis, ktorého výklad uskutočnili v súlade s uvedenou smernicou.

Dovolací súd pripomína, že Súdny dvor Európskej únie v rozhodnutí C-40/08 vo veci *Asturcom Telecomunicaciones SL. v. Christina Rodríguez Nogueira* vyslovil, že nerovný stav medzi spotrebiteľom a dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy, ako aj to, že vnútroštátny súd má aj bez návrhu posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky. Podľa názoru zaujatého týmto súdnym dvorom sa má Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez

účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodit' všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný.

V danom prípade nemohli vzniknúť pochybnosti o spotrebiteľskom charaktere uzatvorenej poisťnej zmluvy. I keď zákon č. 150/2004 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (tento zákon nadobudol účinnosť 1. apríla 2004, teda pred uzatvorením poisťnej zmluvy) poisťnú zmluvu za spotrebiteľskú priamo neoznačuje, dospel dovolací súd k záveru, že uvedená právna úprava nemá taxatívny charakter, a preto bola v danej veci po zohľadnení všetkých ostatných kritérií exekučným súdom aplikovaná správne. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia (neprijateľné podmienky), ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa ktoré sám Občiansky zákonník označuje za neplatné. Takým je aj zmluvné dojednanie, ktoré spotrebiteľa núti riešiť spory s dodávateľom výlučne v rozhodcovskom konaní.

Keďže neplatný právny úkon (v danom prípade rozhodcovská doložka) nevyvoláva zamýšľané právne účinky, bolo potrebné v exekučnom konaní vychádzať z toho, že oprávnená a povinná sa platne nedohodli na tom, že ich vzájomné spory budú riešené v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovskou doložkou, ktorá vykazuje znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a neplatného zmluvného dojednania nemohla byť založená právomoc rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť žalobu oprávnenej proti povinnej vo veci sp. zn. 3C/1070/2009 vedenej pred Arbitrážnym súdom Košice. Na základe toho dovolací súd konštatuje, že súdy nižších stupňov predmetný rozhodcovský rozsudok správne nepovažovali za vykonateľný exekučný titul (§ 41 až 46 Exekučného poriadku).

Pre prípad, že oprávnená namieta aj to, že dovolaním napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, dovolací súd uvádza, že judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu nižšieho stupňa považovaná za tzv. inú

procesnú vadu konania (viď R 111/1998), ktorá ale sama o sebe prípustnosť dovolania nezakladá, lebo nie je vadou uvedenou v § 237 O.s.p. Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti (iba) ako dôvodu zakladajúceho tzv. inú vadu konania vyplýva z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 M Cdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 216/2010, 7 Cdo 52/2011 a 7 Cdo 109/2011).

Z týchto dôvodov (2.a/ až 2.c/) dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmvanej veci nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady. Pokiaľ súd prvého stupňa predmetnú žiadosť zamietol a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil, nemal ich postup za následok odňatie možnosti oprávnenej pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

II.3. Dovolateľka napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. (iba výskyt ktorej v konaní na súdoch nižších stupňov by v danej veci mohol založiť prípustnosť dovolania oprávnenej). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (iba) procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad vo veciach sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011 a sp. zn. 6 Cdo 41/2011).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou (§ 237 písm. a/ a f/ O.s.p.), nevyšli najavo ani iné procesné vady konania vymenované v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva

z ustanovenia § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. januára 2013

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková